

Koordinering av privatarkivarbeidet i BTV

Ann Tove Manshaus

- Bakgrunnen for ordningen
- Hva er privatarkiv?
- Koordineringsrollen
- Privatarkiv i BTV
- Hovedutfordringer i privatarkivarbeidet
- Kontaktpersoner/institusjoner
- Nye regioner 2020

Bakgrunn

- Vestfoldarkivet er koordinerende institusjon for privatarkivarbeidet i Buskerud og Vestfold
- 2004: Opprettet som koordinator i BTV
- 2008: Telemark trekker seg ut av ordningen
- Buskerud øker stillingen fra 10% til 50%
- Samarbeid med rundt 30 bevaringsinstitusjoner i hele ABM-sektoren og de lokalhistoriske arkivene

Viken-regionen

Statlig politikk på arkivfeltet

- I 2012 fikk Norge sin første stortingsmelding om arkiv; *St. meld. 7 (2012-2013) Arkiv*
- ***Helhetlig samfunnsdokumentasjon***

Helhetlig samfunnsdokumentasjon

- Målet er en **helhetlig samfunnsdokumentasjon**.
- Arkiv fra statlig, kommunal og privat sektor utfyller hverandre og dokumenterer samfunnet fra ulike vinkler.
- Grunnlag for forskning, historieforståelse og enkeltmenneskers rettigheter

Offentlige arkiver

- Arkiver etter statlige, kommunale og fylkeskommunal virksomhet
- Lovbestemt bevaringsplikt
- → Arkivverket er ansvarlig for bevaring av statlige arkiver
- → Kommuner og fylkeskommuner har selv ansvaret for å bevare sine arkiver (de fleste kommuner er tilknyttet et interkommunalt arkiv)

Privatarkiver

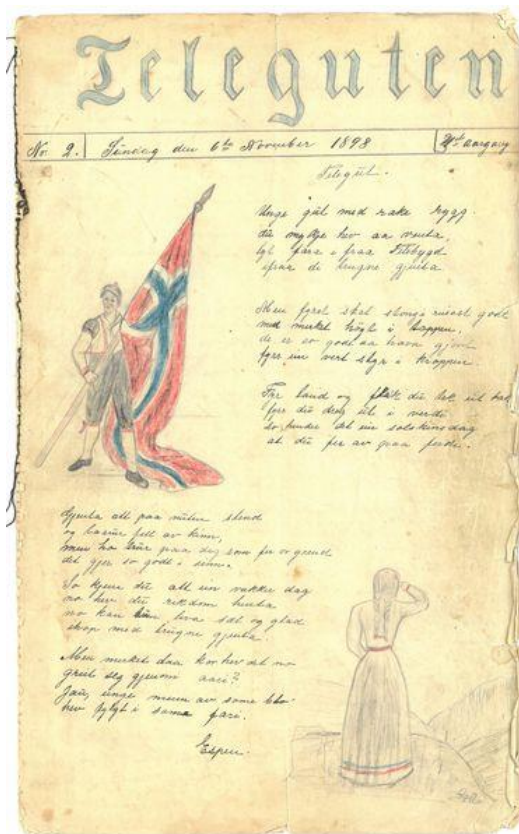
- Arkiver etter privatpersoner, organisasjoner, institusjoner og bedrifter (tradisjonsmateriale, lydmateriale)
- Private arkivskapere er ikke underlagt avleveringsplikt
- Privatarkiver bevares i arkivinstitusjoner, museer, bibliotek og lokalhistoriske arkiv
- Riksarkivarens «Retningslinjer for arbeidet med privatarkiver»

Personarkiv

- Arkiver etter personer som har/ eller har hatt innflytelse på samfunnsutviklingen – enten i form av politisk- eller sosialt arbeid eller innen kunst og kultursektoren
- Eks: Kunstneren Triztan Vindtorn

Foreningsarkiv

- Arkiver etter lag og foreninger
- Eks
- Ungdomslaget Frihug
- Innvandrerrådet i Drammen
- Nei til EU i Vestfold

Næringslivsarkiv

- Arkiver etter privat næringsliv
- Eks:
- Drammen jernstøperi
- Trosvik verft
- Kornfabrikker

Samling

- Lyd- og filmmateriale
- Folkemusikk
- <https://aalbygdearkiv.loccloudhosting.net/>
- Fotosamlinger mm

Minneinnsamlinger

- <http://www.ung-paa-nett.no/>
- Intervjuer
- Høsting av nettsider/sosiale medier

Institusjonsarkiv

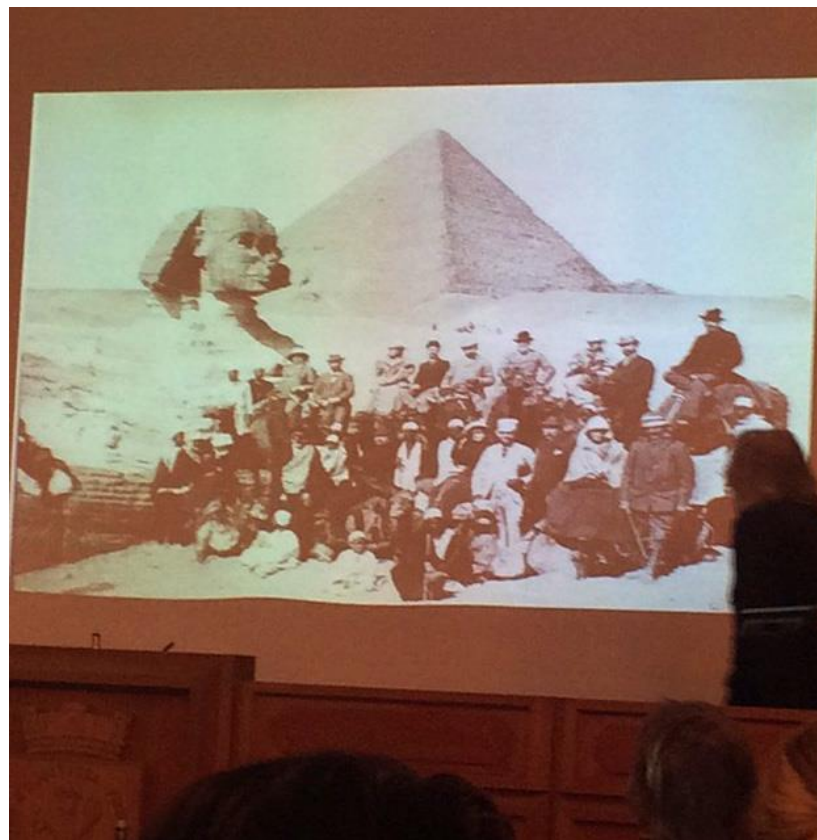

- Private institusjoner
- Eks: Modum bad
- Se ny arkivlov

Rollen som koordinerende institusjon

- Bidra til at privatarkiver blir tatt vare på og gjort tilgjengelige for publikum
 - Samarbeide med privat næringsliv om bevaring av arkiver (digitalt skapte)
 - Veilede i alle arkivfaglige spørsmål, samt bidra til utvikling, samarbeid og arbeidsdeling
 - Kompetanseheving gjennom nettverksmøter og kurs
 - Bidra til at arbeidet med privatarkiver kommer inn i regionale planer
 - Søke utviklingsmidler
-
- Bevaringsplan for privatarkiv 2019
-
- Målet med koordineringsarbeidet er å bygge varige nettverk, bidra til bevaring og tilgjengeliggjøring av privatarkiver, bidra til at Asta blir tatt i bruk og at arkivene blir søkbare på Arkivportalen

Nettverksmøter for arkivinstitusjoner, bibliotek, museer og lokalhistoriske arkiv

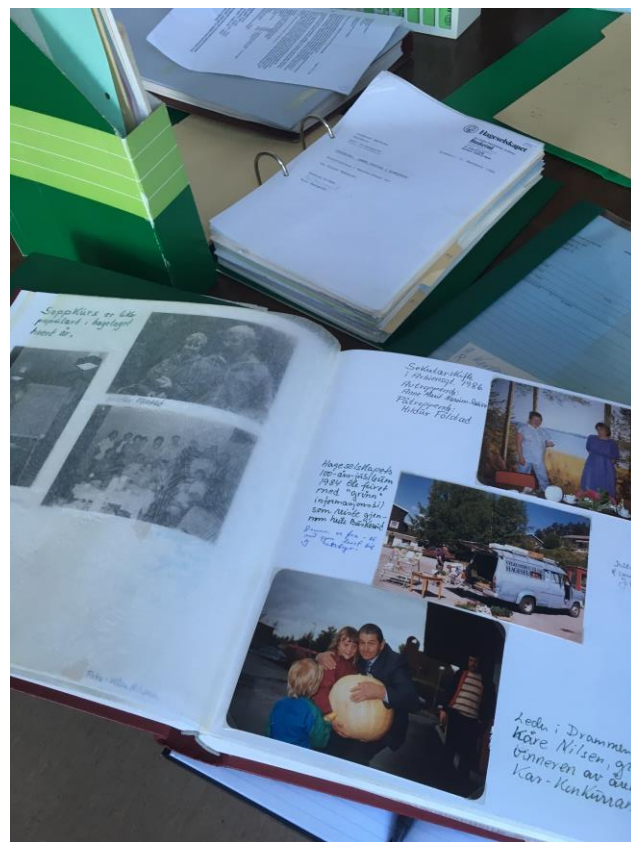

Kurs

- Kurs i ordning og registrering av privatarkiv
- Fotobevaring (i samarbeid med fylkesfotoarkivet - fotonettverket)
- Lokalhistoriewiki
- Rutiner på lesesalen

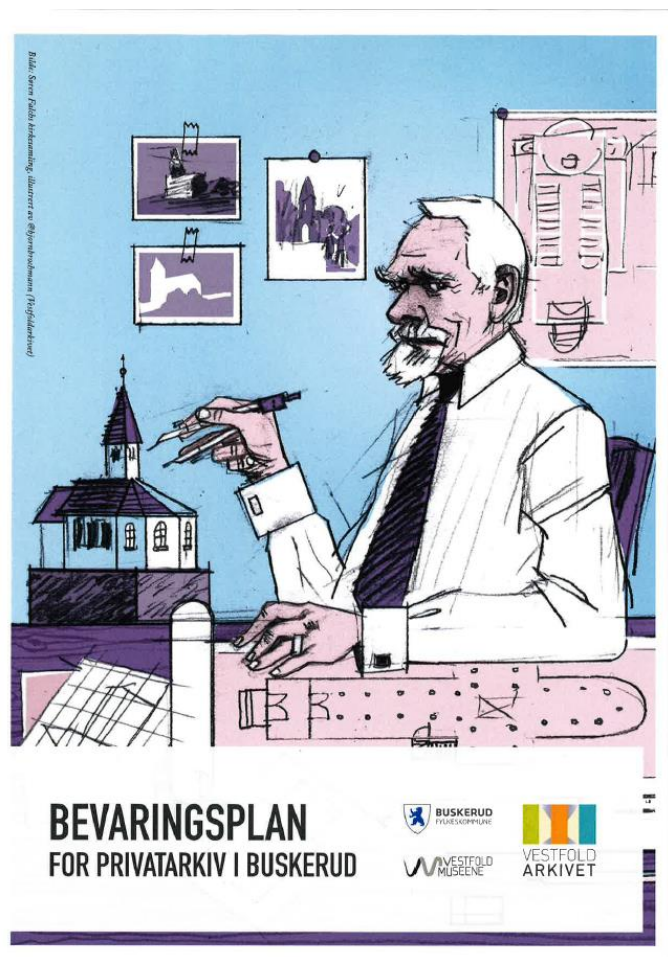
Veiledning – Buskerud hagelag

Hurum Paper Mill

Bevaringsplan for privatarkiv i Buskerud 2019

- Bestandsanalyse
 - Samfunnsanalyse
 - Strategi for innsamling av privatarkiv
 - Framtidas arkiv
 - Privatarkiv i Viken
-
- Privatarkivene registreres i Vestfoldarkivets Asta-base og publiseres på [Arkivportalen.no](https://arkivportalen.no)

Bevarte næringslivsarkiver

Utfordringer i Vestfold-Telemark og Viken

- Bevaring av næringslivsarkiver – både papirarkiver og digitalt skapte arkiv
- Ressurskrevende

Utfordringer i Buskerud (felles)

- -Viktige samfunnssektorer i Buskerud er ikke dokumentert gjennom bevarte arkiver.
- -Privat sektor er underrepresentert i forhold til statlig og kommunal sektor
- -Det er ingen institusjoner i Buskerud som jobber med helhetlig bevaring av arkiv
- -For liten magasinkapasitet
- -Lite og spredte ressurser til privatarkiv
- -For liten spesialkompetanse på arkiv – spesielt elektroniske arkiv
-

Bergverksmuseet

Hvorfor bevare privatarkiv

- Arkivene har stor verdi som dokumentasjon av **kulturelle, rettslige og personlige interesser for den enkelte og grupper av mennesker**. Arkiver er vårt **felles kollektive minne** som blir forvaltet på vegne av samfunnet. Et viktig **kjennetegn ved et moderne, demokratisk samfunn er at arkivene er tilgjengelige for innsyn og bruk**. De er relevante for alle som er **interessert i kunnskap om fortiden – om samfunnsorganisasjon og utvikling, og om mennesker, steder, handlinger og hendelser**.
- Typiske brukergrupper er forskere og studenter, journalister, advokater og personer som søker sine rettigheter, i tillegg til den historieinteresserte allmennheten som både i omfang og aktivitet utgjør den største gruppen, herunder slektsforskere og lokalhistorikere. I de siste årene har for eksempel private organisasjons- og institusjonsarkiver vært brukt for å **dokumentere opphold på barnehjem som grunnlag for erstatningssaker**.

Koordineringsrollen i BTV

- Vestfoldarkivet er koordinerende institusjon for privatarkiver i Vestfold og Buskerud
- <https://vestfoldmuseene.no/vestfoldarkivet/>
- Telemarksarkivet er koordinerende institusjon for privatarkiver i Telemark
- <https://telemarksarkivet.no/>
- **2020**
- Vestfold-Telemark
- Viken

Privatarkiv i Buskerud

- Arkivinstitusjoner, museer, bibliotek, historielag og lokalhistoriske arkiv
- Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek er depot for arkiver etter arbeiderbevegelsen i Buskerud (arkiver på venstresida)
- Kontaktperson: Ann Tove Manshaus
- ann.tove.manshaus@vestfoldmuseene.no

Privatarkiv i Telemark

- Telemark museum
- Vest-Telemark museum
- Norsk industriarbeider museum (Arkivet etter arbeiderbevegelsen)
- Bibliotek, historielag og lokalhistoriske arkiv
- Kontaktperson: Dan André Fiskum Velle
- d.velle@nia.no

Privatarkiv i Vestfold

- Vestfoldarkivet samler inn og bevarer privatarkiv i Vestfold
- Arkiver etter arbeiderbevegelsen
- Ønsker å etablere et næringslivsarkiv for Østlandet
- Kontaktperson: Marit Slyngstad
- Marit.Slyngstad@vestfoldmuseene.no

Arkivene etter Vestfos og Skotselv Cellulosefabrik – overført til Vestfoldarkivet

Utstilling på Vestfossen Kunstlaboratorium i 2020

Vestfoldarkivet

- Vestfoldarkivet ble i 2009 konsolidert med museene (Vestfoldmuseene IKS) og fikk statlig og fylkeskommunal støtte til å bygge arkivmagasin
- Vestfoldarkivet er samlokalisert med Samlingsforvaltningen > fellestjeneste for museene (gjenstandsmagasin)
- Administrasjonen for Vestfoldmuseene

Fellesmagasiner → samarbeid

Nye regioner – nye muligheter

- Institusjonsutvikling og samarbeid for å utnytte de faglige og økonomiske ressursene på en best mulig måte
- Bygge opp robuste arkivinstitusjoner i de nye regionene – motta, oppbevare og formidle papirbaserte og digitale privatarkiv
- Grenseløst samarbeid om bærekraftig bevaring

NOU 2019:9

Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver

- § 34
- Fylkeskommunen har ansvar for å koordinere arbeidet med private arkiver av regional betydning.
Fylkeskommunen sørger for langtidsbevaring av private arkiver av vesentlig regional betydning.
- Ved å gi et lovpålagt ansvar til fylkeskommunen, kan arbeidet med privatarkiv styrkes. Det er behov for klare retningslinjer og en nasjonal strategi som setter rammer for privatarkivarbeidet.

